

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Стефан Алтъков

по процедура за заемане на академична длъжност „доцент“

в Област на висше образование 8. Изкуства

Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (Графика и технологии; Графичен дизайн)

Катедра Визуални изкуства

Факултет по науки за образованието и изкуствата

Софийски университет „Свети Климент Охридски“

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 8. Изкуство, Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (Графика и технологии; Графичен дизайн), участва един кандидат – гл. ас. д-р Снежина Колева Бисерова. Конкурсът е обявен за нуждите на катедра Визуални изкуства на Факултета по науки за образованието и изкуствата, СУ „Свети Климент Охридски“.

Обявата е публикувана в ДВ брой 52/02.07.2019 г. Със заповед на Ректора на СУ е назначено научно жури.

На първото заседание на журито са спазени нормативните предписания за присъствено и неприсъствено участие в заседанието и са избрани рецензенти, както и членове на журито, които да изготвят становища.

Процедурата на конкурса до настоящия момент напълно съответства на изискванията на държавните и университетските нормативни документи относно заемането на академични длъжности.

Снежина Колева Бисерова е родена в София.

Образование:

2007 – Доктор по Изкуствознание и изобразителни изкуства, специалност Графика – НХА,

1988 – Магистър – специалност Графика, ВИИИ „Николай Павлович“ (понастоящем НХА),

1981 – СХУ „Илия Петров“, София (понастоящем НУИИ „Илия Петров“).
Член на СБХ от 1991г.

Квалификация:

Художник – графика, класически и дигитални техники. 2013 – 2017 г. – Иновативни методи в областта на дълбокия печат – тонер инталио (автографски и трансферни практики), хибриден печат (оригинални комбинации на дигитални с класически графични техники и силиграфия). Изброените техники са включени в творческата и в преподавателската практика на автора.

Педагогическа правоспособност (Педагогика, Методика на изобразителното изкуство и Педагогическа практика) – ВИИИ „Николай Павлович“ – понастоящем НХА.

Професионално развитие:

2017 г. – Главен асистент, д-р по „Графика и технологии“ в СУ „Св. Климент Охридски“ – ФНОИ, катедра „Визуални изкуства“, София.

От 2006 г. (и понастоящем) – Хоноруван преподавател по графика в НХА – специалност „Книга, илюстрация, печатна графика“.

2006 г. – 2017 г. – Хоноруван преподавател по графика и технология в СУ „Св. Климент Охридски“ – ФНПП, специалност „Изобразително изкуство“, София.

1991 г. – 2017 г. – преподавател по рисуване и графика в Националното училище за изящни изкуства „Илия Петров“, София.

МЕЖДУНАРОДНИ ИЗЛОЖБИ

2019 VII Международно графично биенале, Гуанлан, Китай. 2018 Международно графично биенале, ROC, Тайван 2018 Международно графично триенале, Оканаган, Канада. 2018 Трето международно графично биенале, Чачак, Сърбия. 2018 IX Международно графично биенале – Dougo, Португалия – по специална покана. 2018 /от 2002 – участие във всички издания/ Международна ежегодна изложба-конкурс Мини-принт – галерия Леседра, България. От 2011 – член на международното жури. 2018 Международна ежегодна изложба-конкурс „Mix Media“ – /Живопис и смесени техники/ – галерия Леседра, България. 2018 Изложба с международно участие „Графични ТрансФормации – Графика и арт книга“ – галерия „Сан Стефано“ – Сан Стефано Плаза, София. 2017 Splitgraphic – Международно графично биенале, Сплит, Хърватия /online изложба/. 2017 /1999 Международно биенале на графиката, Варна, България (всички издания). 2017 Международна изложба „Екслибрис“ – Апатин, Сърбия. 2017 XX Международно графично биенале ВІЕСТR, Квебек, Канада.

САМОСТОЯТЕЛНИ, НАЦИОНАЛНИ И ГРУПОВИ ИЗЛОЖБИ

2019 Самостоятелна изложба „Градски стени“ (‘URBAN WALLS’) – графика и арт книга, Галерия „Сан Стефано“, Сан Стефано Плаза, София. 2019 Изложба „Българска графика и арт книга“, в рамките на проекта „Графични ТрансФормации II“ – галерия „WA-UMCS“, Люблин, Полша. 2019 „Рози и лъвове“ – представителна изложба на 35 български художници,

работещи в областта на екселибриса и малката графика – Милано, Италия, в Двореца на регионалния парламент като откриващо събитие на 5-тата Международна екселибрис среща в Бодио Ломнаго. 2019 „Рози и лъвове“ – представителна изложба на 35 български художници, изявени в областта на екселибриса и малката графика, галерия „Ларго“, Варна. 2019 „Арт Розалиада“ – международна изложба, посветена на любовта и виното, Велико Търново. 2018 Изложба „Графика и арт книга“ в рамките на авторски кураторски проект, финансиран от ФНИ на СУ „Графични ТрансФормации“ – галерия „Сан Стефано“, София. 2018 VI Форум „Малки графични форми“, галерия „Арт алея“, София. 2018 Национален конкурс на Алианц България за живопис, скулптура и графика – първи (регионален) и втори (финален) кръг – раздел Графика – Изложбен център Шипка 6, София. 2018 „ENTRANCE / EXIT“ – Графика – Цариброд, Сърбия. 2018 „ENTRANCE / EXIT“ – Графика – Ниш, Сърбия. 2018 Национална изложба (биенале) „Приятели на морето“ за съвременна живопис, графика и скулптура, галерия „Петко Задгорски“, Бургас 2017 „ENTRANCE / EXIT“ – годишна изложба на секция „Графика и илюстрация“ на СБХ – Изложбен център Шипка 6, София. 2017 Самостоятелна изложба „NATURA SACRA“ – Галерия „АЛМА МАТЕР“ – София. 2017 Самостоятелна изложба „Спирка по пътя“ (с участието на ученици от 11кл, специалност „Графика“ на НУИИ „Илия Петров“ от ателието на Снежина Бисерова) – Галерия „Дебют“ – София. 2017 V Форум „Малки графични форми“, галерия „Арт алея“, София.

НАГРАДИ

2018 Голямата награда в раздел Графика във втори (финален) кръг от Национален конкурс на Алианц България за живопис, скулптура и графика. 2018 Номинация в раздел Графика от Национален конкурс на Алианц България за живопис, скулптура и графика – в първи (регионален) кръг.

ОБЩЕСТВЕНИ И ЧАСТНИ КОЛЕКЦИИ Произведения на Снежина Бисерова са собственост на българското посолство в Япония; българския културен институт във Варшава, Полша; Областната галерия в Канагава, Япония; Tama Art University Museum – Токио, Япония; Колекцията на Флоренан музей – Карбунари, Румъния; Колекцията на биеналето в Айова – САЩ, Съюза на китайските художници, Графичната колекция на ВІЕСТR, Квебек, Канада, Музея Микети – Франкавила ал Маре – Италия, Музей на изкуствата Паоло Пини – Милано, Италия; колекцията на Сант Карл де ла Рапита – Испания, колекцията на градския музей (Muzeum Miasta), Остров Виелкополски, Полша, Графичната колекция на Музея Дуоро, Алижо – Португалия, графичната колекция на Националния музей на Тайван, както и на редица частни колекции в България и в чужбина: Белгия – колекцията на Юго Вутен, Италия – колекцията на Лучано Настуци, Великобритания, Гърция, Мексико, САЩ, Швеция, Швейцария и Франция.

Научни и творчески проекти: 2019 (май / ноември) – международен проект по ФНИ, художественотворчески форум. Наименование на проекта: „Графични трансформации II. Цифрови и хибридни графични техники“. Дейности: Автор и ръководител на проекта и куратор на изложбите. Организатор и ръководител на уъркшоп с лекция и презентация по силиграфия – 20. 05. 2019, „Университет Мария Склодовска-Кюри“ – Люблин, Полша (по специална покана).

Позволих си да съкратя голяма част от творческата биография на Снежина Бисерова, като отбелязах само изявите ѝ след 2017 г., когато постъпи като гл. ас. в Катедрата, за да остане време и място да изразя личните си впечатления от нея и да разгледам хабилитационния ѝ труд, с който тя се представя в настоящия конкурс.

Веднага трябва да кажа, че той е един своеобразен синтез от нейното огромно по обем и изключително като качество графично творчество.

Снежина Бисерова е уникален художник-график, изцало отдаден на магията на чернобялото изкуство, на графиката, в която тя работи с професионализъм и художествено майсторство. Това е постоянно търсещ творец който прави своите открития, както в естетически, така и в технологичен аспект. Тя е автор с национално и международно признание и име в съвременната графика.

Хабилитационния ѝ труд „Трансформации между метафората и абстракцията“ подробно и точно представя нейните постижения в областта на лаконичното изкуство на графиката и показва един художник, който върви неотклонно по своя път.

Големите по формат и впечатляващи като въздействие графики притежават специфичната и „разпознаваема“ образност, характерна за Снежина Бисерова. Уникална е нейната способност да „изчиства“ от изображението всичко излишно, за да остане само това което го прави силно. Тук трябва задължително да се отбележат като върхови постижения досега в нейното творчество работите от серията NATURA SACRA.

В областта на графичния дизайн Снежина Бисерова е също толкова креативна и убедителна. В оформлениата на плакати и особено на авторски книги тя демонстрира перфекционизъм, вкус и професионално майсторство. Тук като пример за художествени постижения може да се посочат оформените от нея уникални печатни издания.

Хабилитационният ѝ труд, както и цялостното ѝ творчество убедително представят кандидатката като утвърден художник, в областите в които работи.

Трябва специално да подчертая големия ѝ педагогически опит, високото ниво на нейната преподавателска работа и умението ѝ да увлича студентите в дисциплините, които преподава.

Приносите, които бих могъл да формулирам синтетично са:

- доказани професионални компетенции в областта на графиката и графичния дизайн;
- новаторски подход към графичните техники и по специално популяризиране на силиграфията;
- утвърдено име в съвременната българска графика;
- педагогически умения при работа със студентите от специалностите Изобразително изкуство и Графичен дизайн;

Накрая бих искал да изразя и личното си позитивно мнение за Снежина Бисерова, като човек и колега, притежаващ високи личностни качества.

Като се позовавам на всичко написано по-горе, безспорните професионални качества на кандидатката, като художник и педагог, убедено предлагам Снежина Бисерова да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ по Графика и технологии; Графичен дизайн в Област на висше образование 8. Изкуство, Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство за нуждите на СУ „Св. Кл. Охридски“.

30. 10. 2019 г.

Проф. д-р Стефан Алтъков

REVIEW

by Prof. Stefan Altukov, PhD,
on the procedure for occupation of the academic position Associate Professor
Higher Education Field 8. Art,
Professional Area 8.2. Fine Arts, (Graphics and Technologies, Graphic Design)
The Visual Arts Department
Faculty of Educational Studies and the Arts
Sofia University "St. Kliment Ohridski"

In the competition for occupation of the academic position Associate Professor Higher Education Field 8. Art, Professional Area 8.2. Fine Arts, (Graphics and Technologies, Graphic Design) participates one candidate – Senior Assistant Professor Snezhina Koleva Biserova, PhD. The competition was announced for the needs of the visual Arts Department, Faculty of Educational Studies and the Arts, Sofia University "St. Kliment Ohridski"

The announcement was published in the State Gazette no. 52 / 02. 07. 2019. By order of the Rector of Sofia University, a scientific jury was appointed. At the first jury meeting, the statutory requirements for attendance and non-attendance were observed and reviewers were selected as well as jury members to prepare letters of opinion.

The procedure of the competition so far fully complies with the requirements of the state and the university normative documents regarding the occupation of academic positions.

Snezhina Koleva Biserova was born in Sofia.

Education:

2007 – Ph D. on specialty Science of Art and Fine Arts for the needs of Department Printmaking - National Academy of Art.

1988 – She graduated the “Nikolai Pavlovich” University of Visual Arts (presently - National Academy of Art) with an MA in Graphics.

1981 – She graduated “liya Petrov” Secondary Fine Arts School, Sofia (presently National School of Fine Arts, Sofia).

She has been a member of the Union of Bulgarian Artists since 1991.

Qualification:

Artist – graphics, classic and digital printmaking techniques. 2013 - 2017 - Innovative intaglio methods - toner intaglio (autograph and transfer practices), hybrid printing (original digital combinations with classical graphic techniques and siligraphy). The above techniques are incorporated into the author's creative and teaching practice.

Pedagogical Competences: (Pedagogy, Methodics of Fine Arts and Pedagogical Practice) – “Nikolai Pavlovich” University of Visual Arts, presently – the National Academy of Arts.

Professional Development:

2017 – Senior Assistant Professor of Graphics and Technologies at the Sofia University “St. Kliment Ochriski”, FESA, the Visual Arts Department, Sofia.

Since 2006 (and presently) she is a part-time lecturer in Graphics at the National Academy of Arts - specialty "Book, Illustration, Printed Graphics".

2006 - 2017– a part-time lecturer in Graphics and Technologies at Sofia University "St. Kliment Ohriski", specialty" Fine Art ", Sofia.

1991 - 2017 – teacher in Drawing and Graphics at “Iliya Petrov” National School of Fine Arts, Sofia.

INTERNATIONAL EXHIBITIONS:

2019 VII International Printmaking Biennial, Guanlan, China; 2018 International Printmaking Biennial, ROC, Taiwan; 2018 International Printmaking Triennial, Okanagan, Canada; 2018 Third International Biennial of Printmaking, Cacak, Serbia. 2018 IX International Print Biennial, Douro, Portugal /on special invitation/. 2019 – 18th Lessedra World Art Print Annual – Mini Print, Lessedra Gallery, Sofia, Bulgaria. / since 2002 – participation in all the editions / Since 2011 – Member of the International Jury. 2018 -9th International Painting and Mixed Media Competition – Lessedra Gallery, Bulgaria. 2018 Exhibition with international participation “Graphic TransFormations – Prints and Artist`s Books” – San Stefano Gallery, San Stefano Plaza, Sofia. 2017 Splitgraphic – International Printmaking Biennial, Split, Croatia /online exhibition/. 2017/1999 International Print Biennial, Varna, Bulgaria (all editions). 2017 International Exhibition „Ex Libris“ – Apatin, Serbia. 2017 BIECTR, Quebec, Canada / XX international Print Biennial/.

SOLO EXHIBITIONS, NATIONAL AND GROUP EXHIBITIONS

2019 URBAN WALLS – Solo Exhibition – Graphics and Artist`s Book, San Stefano Gallery, San Stefano Plaza, Sofia. 2019 Exhibition "Bulgarian Graphics and Artist`s Book", within the project "Graphic Transformations II" – Gallery "WA-UMCS", Lublin, Poland. 2019 “Roses and Lions” – a representative exhibition of 35 Bulgarian artists working in the field of bookplate and mini print – Milan, Italy, at the Palace of the Regional Parliament as the opening event of the 5th International Ex Libris Meeting in Bodio Lomnago. 2019 “Roses and Lions” – a representative exhibition of 35 Bulgarian artists, distinguished in the field of

bookplate and mini print, Largo Gallery, Varna. 2019 “Art Rosaliada” – international exhibition dedicated to love and wine, Veliko Turnovo. 2018 Exhibition "Graphics and Artist`s Book" within the framework of an authorial curatorial project “Graphic Transformations” implemented under the Scientific Research Fund of Sofia University – San Stefano Gallery, Sofia. 2018 VI Small Graphic Forms Forum, Art Alley Gallery, Sofia. 2018 National Competition for Painting, Sculpture and Graphics organized by Allianz Bulgaria – First (Regional) and Second (Final) Round, Graphics section – Shipka 6 Exhibition Center, Sofia; 2018 "ENTRANCE / EXIT" – Graphics, Tsaribrod, Serbia; 2018 "ENTRANCE / EXIT" – Graphics, Nis, Serbia; 2018 “Friends of the Sea”, National Exhibition (Biennial) for Contemporary Painting, Graphics and Sculpture, Petko Zadgorski Gallery, Burgas 2017 "ENTRANCE / EXIT" – Annual Exhibition of the Graphics and Illustration section of the UBA – Shipka 6 Exhibition Center, Sofia; 2017 NATURA SACRA solo exhibition - ALMA MATER Gallery – Sofia. 2017 solo exhibition “Stop along the Way” (with participation of students, specialty "Graphics" of the Iliya Petrov National School of Fine Arts from Snezhina Biserova`s studio), Debut Art Gallery, Sofia. 2017 V Forum “Small Graphic Forms”, Art Alley Gallery, Sofia.

AWARDS

2018 Grand prize in Graphics section in the second (final) round of the Allianz Bulgaria National Competition for Painting, Sculpture and Graphics.

2018 Nomination in Graphics section of the Allianz Bulgaria National Competition for Painting, Sculpture and Graphics in the first (regional) round.

PUBLIC AND PRIVATE COLLECTIONS

Snezhina Biserova's artworks are the property of the Bulgarian Embassy in Tokyo, Japan; the Bulgarian Cultural Institute in Warsaw, Poland; Kanagawa Prefectural Gallery, Japan; Tama Art University Museum –Tokyo, Japan; the collection of Florean Museum, Carunari, Romania; Iowa Biennial Exhibition research archives, USA; the Chinese Artists Association; BIECTR Graphic Collection, Quebec, Canada; Museo Miketti Francavilla al Mare, Italy; Paolo Pini Art Museum, Milan, Italy; Sant Carles de la Rapita – Spain; the collection of Muzeum Miasta, Ostrow Wielkopolski, Poland, the Printmaking Art Collection of Duoro Museum., Alijo, Portugal, the graphic collection of the National Museum of Taiwan, as well as a number of private collections in Bulgaria and abroad: Belgium, the Hugo Voeten`s Collection, Italy /Luciano Nastuzzi`s Collection/, Great Britain, Greece, Mexico, USA, Sweden, Switzerland and France.

SCIENTIFIC AND CREATIVE PROJECTS:

2019 (May / November) – International Project /Artistic Forum/, implemented under the Scientific Research Fund of Sofia University; Project Topic: "Graphic Transformations II. Digital and hybrid printmaking techniques"; Activities: Author and project manager and curator of exhibitions. Organizer and leader of a workshop with a lecture and presentation on siligraphy – 20. 05. 2019, "Maria Skłodowska-Curie University" – Lublin, Poland (by special invitation).

I have allowed myself to shorten much of Snezhina Biserova's creative biography, noting only her appearances after 2017, when she acted as Senior Assistant Professor in the Department, so that it remains time and place to express my personal impressions of her and to consider her habilitation work, which she presents in this competition.

I immediately have to say that it is a kind of synthesis of her enormous in volume and exceptional in quality graphic work. Snezhina Biserova is a unique graphic artist, entirely devoted to the magic of black and white art, to the graphics in which she works with professionalism and artistic mastery. She is a constantly seeking artist who makes her discoveries, both aesthetically and technologically. She is an author of national and international recognition and name in contemporary graphics.

Her habilitation work, Transformations between Metaphor and Abstraction, presents her achievements in the laconic art of graphics in a detailed and precise manner, and shows an artist who is steadily following her path.

Snezhina Biserova`s large in size and impressive prints keep a specific and "recognizable" image, characteristic typical of her work. Unique is her ability to "clear off" from the image everything superfluous and to remain just that what makes it powerful. Here you should definitely mark the achievements in the works of the NATURA SACRA series as highlights in her art so far.

In the field of graphic design, Snezhina Biserova is equally creative and convincing. In the layouts of posters, and especially of author's books, she demonstrates perfectionism, taste and professional craftsmanship. Herein, as an example of her artistic achievements could be noted by her unique printed editions.

I must emphasize her great pedagogical experience, her high level of teaching and her ability to engage students in the disciplines she teaches.

The contributions I could formulate synthetically are:

- proven professional competences in the field of graphics and graphic design;

- an innovative approach to graphic techniques and in particular the promotion of siligraphy;
- an established name in contemporary Bulgarian graphics;
- pedagogical skills in working practice with students in the specialties “Fine Arts” and “Graphic Design”;

Finally, I would also like to express my personal positive opinion about Snezhina Biserova, as a person and colleague with high personal qualities.

Referring to all of the above, the undisputed professional qualities of the candidate, as an artist and teacher, strongly suggest that Snezhina Biserova be elected to the academic position of Associate Professor in Graphics and Technologies; Graphic Design in Higher Education Field 8. Art, Professional Area 8.2. Fine Arts, for the needs of Sofia University "St. Kliment Ohridski".

30. 10. 2019

Prof. Stefan Altukov, PhD